

ĐỔI MỚI THỰC CHẤT, TOÀN DIỆN, TẠO SỨC LAN TỎA CÔNG TÁC DÂN VẬN Ở VÙNG ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ

THS. TRƯƠNG VĂN HÀ

Ban Dân vận Tỉnh ủy Quảng Bình

Vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi tỉnh Quảng Bình có diện tích tự nhiên khoảng 3.845km², có 9 xã biên giới, với dân số tính đến cuối năm 2021 là 10.907 hộ, 45.400 người. Trong đó, đồng bào dân tộc thiểu số có 6.417 hộ, với 27.004 nhân khẩu.

Quán triệt và thực hiện Chỉ thị số 49-CT/TW, ngày 20/10/2015 của Ban Bí thư Trung ương Đảng và Chỉ thị số 02-CT/TU, ngày 22/3/2016 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Bình về tăng cường và đổi mới công tác dân vận của Đảng ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số; cùng các nghị quyết của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh, các cấp ủy đảng trên địa bàn tỉnh Quảng Bình đã lựa chọn những vấn đề mà thực tiễn đang đặt ra ở các xã miền núi để lãnh đạo, chỉ đạo đổi mới thực chất, toàn diện công tác dân vận ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, phát huy hiệu quả thiết thực và có sức lan tỏa sâu rộng.

Khu vực biên giới đất liền thuộc 5 huyện biên giới (Minh Hóa, Tuyên Hóa, Quảng Ninh và Lệ Thủy) là nơi sinh sống chủ yếu của 2 dân tộc Chứt và Bru - Vân Kiều, địa hình đồi núi hiểm trở, thời tiết, khí hậu khắc nghiệt, đời sống còn nhiều khó khăn; một số bản xa trung tâm chưa có điện lưới quốc gia, chưa phủ sóng điện thoại di động; việc xây dựng cơ sở hạ tầng, công trình dân sinh còn hạn chế. Quán triệt và tổ chức thực hiện các chủ trương, nghị quyết của Đảng và của Bộ Quốc phòng về công tác dân vận, thời gian qua, Đảng ủy, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh đã có nhiều giải pháp lãnh đạo, chỉ đạo đổi mới nội dung, phương thức công tác dân vận ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, góp phần quan trọng xây dựng thế trận biên phòng toàn dân ngày càng vững chắc. Trong đó, nổi

bật là các giải pháp triển khai thực hiện mô hình “Ánh sáng vùng biên”, bước đầu đưa lại nhiều kết quả tích cực.

Thực hiện chủ trương của Đảng ủy, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh, trên cơ sở khảo sát, nắm chắc địa bàn, hiểu rõ tâm tư, tình cảm cũng như nhu cầu cần thiết của Nhân dân, Đồn Biên phòng Cà Xèng đã kịp thời trao đổi, phối hợp với Đảng ủy, Ủy ban nhân dân xã Thượng Hoá, huyện Minh Hoá tiến hành khảo sát, thống nhất lựa chọn trực đường nội bản Mò O Ô Ô để hỗ trợ xây dựng tuyến đường chiếu sáng. Trên chiều dài 2,5km, Đồn Biên phòng Cà Xèng đã hỗ trợ xây dựng 40 cột trụ lắp đặt 40 bóng đèn sử dụng điện lưới quốc gia, với kinh phí đầu tư 31 triệu đồng. Công trình được đặt tên công trình “Ánh sáng vùng biên”, đã bàn giao cho địa phương trực tiếp quản lý và sử dụng, đưa lại niềm phấn khởi thực sự và sự đổi thay rõ rệt trong đời sống mọi mặt của đồng bào Chứt trên địa bàn.

Từ năm 2019 đến nay, với phương châm “trên dưới cùng làm”, các đơn vị đã huy động hơn 3.500 ngày công của cán bộ, chiến sĩ và hơn 1.000 ngày công của các tổ chức quần chúng, Nhân dân các địa bàn biên giới tham gia thực hiện 96 công trình “Ánh sáng vùng biên” với tổng chiều dài trên 90km (riêng địa bàn vùng dân tộc thiểu số có 90 công trình). Ngoài ra, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh đã chỉ đạo thực hiện một công trình tặng cho Nhân dân và cán bộ bản Na Chắt, thuộc cụm bản Lăng Khàng, nước bạn Lào, với chiều dài 1,5km, trị giá gần 100 triệu đồng, góp phần làm tăng thêm tình đoàn kết, hữu nghị giữa hai Đảng, Nhà nước, chính quyền và Nhân dân hai nước anh em.

Là cơ quan trực tiếp tham mưu cho Tỉnh ủy,

Ban Thường vụ Tỉnh ủy về công tác dân vận, những năm qua, Ban Dân vận Tỉnh ủy đã có nhiều giải pháp đề xuất, hướng dẫn việc đổi mới nội dung, phương thức công tác của cả hệ thống chính trị nói chung, trong đó có công tác dân vận ở vùng đồng bào các dân tộc thiểu số. Ngoài ra, Ban Dân vận Tỉnh ủy còn chủ động tăng cường phối hợp với các cơ quan, đơn vị triển khai nhiều công trình, phần việc công tác dân vận ở các địa bàn miền núi khó khăn. Trong đó, nổi bật trong năm 2022 vừa qua, Ban Dân vận Tỉnh ủy đã phối hợp với Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh thực hiện hai công trình xây dựng đường giao thông nông thôn tặng cho hai bản đồng bào dân tộc thiểu số (gồm một công trình tại bản Còi Đá, xã Ngân Thủy, huyện Lệ Thủy, có chiều dài 400m, với tổng mức kinh phí hơn 500 triệu đồng và một công trình tại bản K. Ing, xã Trọng Hóa, huyện Minh Hóa, dài hơn 150m, rộng 2m, với tổng trị giá 450 triệu đồng).

Một trong những địa phương đi tiên phong ở tỉnh Quảng Bình trong việc đổi mới nội dung, phương pháp xây dựng mô hình “Dân vận khéo” ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số là huyện miền núi Tuyên Hóa. Trên địa bàn huyện Tuyên Hóa hiện nay có 227 hộ với 824 nhân khẩu người đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống, trong đó chủ yếu là người Mã Liềng thuộc dân tộc Chứt ở hai xã Thanh Hóa và Lâm Hóa. Thực hiện Đề án của Ban Thường vụ Huyện ủy Tuyên Hóa về “tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận trên địa bàn huyện, giai đoạn 2016-2020”, Thường trực Huyện ủy Tuyên Hóa đã ban hành Thông báo số 457-TB/HU, ngày 3/5/2017 về việc phân công các cơ quan, đơn vị cấp huyện phụ trách giúp đỡ các thôn, bản khó khăn trên địa bàn huyện. Trong đó, tại hai xã có đồng bào dân tộc thiểu số, Thường trực Huyện ủy đã phân công Liên đoàn Lao động và Hội Cựu chiến binh huyện phụ trách bản Cà Xen (xã Thanh Hoá); Hội

Ban Dân vận Tỉnh ủy Quảng Bình triển khai thực hiện mô hình dân vận khéo “Mỗi xã giúp mỗi bản”

Ảnh: **T.V.H**

Nông dân huyện phụ trách bản Kè, Hội Liên hiệp Phụ nữ huyện phụ trách bản Cáo, Huyện Đoàn phụ trách bản Chuối (xã Lâm Hoá).

Từ kết quả khảo sát tại từng bản cụ thể, đến nay các tổ chức chính trị - xã hội cấp huyện ở Tuyên Hóa đã xây dựng được 5 mô hình “Dân vận khéo” tại 5 bản, với từng việc làm cụ thể, thiết thực, hiệu quả. Tại bản Cà Xen (xã Thanh Hóa), ngoài việc hỗ trợ 13 triệu tiền mặt và làm một công trình hàng rào dài 250m để bảo vệ các diện tích trồng lúa nước, Liên đoàn Lao động và Hội Cựu chiến binh huyện đã phối hợp với nhau giúp đỡ 22 ngày công hướng dẫn các hộ gia đình về kỹ thuật trồng lúa nước và trồng các loại cây rau, màu.

Tại xã Lâm Hóa, Hội Nông dân huyện đã trao tặng bản Kè 3 triệu đồng tiền mặt và phối hợp với Trung tâm Dạy nghề huyện tổ chức 1 lớp tập huấn về kỹ thuật chăn nuôi gia súc, gia cầm, trực tiếp “cầm tay chỉ việc” hướng dẫn các hộ gia đình xây dựng kế hoạch, tổ chức sản xuất nông nghiệp theo mùa vụ sao cho hiệu quả, hướng dẫn các thủ tục vay các nguồn vốn để phát triển sản xuất. Hội Liên hiệp Phụ nữ (LHPN) huyện trao tặng bản Cáo 5 triệu đồng, hỗ trợ các loại giống rau trị giá 3 triệu đồng, tặng quà cho các em học sinh mầm non trị giá 2

triệu đồng và giúp 30 ngày công hướng dẫn các hộ gia đình trồng cây rau màu để cải thiện đời sống. Huyện Đoàn Tuyên Hóa đã trao tặng bản Chuối 4,5 triệu đồng, hỗ trợ thay thế 400m dây điện chiếu sáng tại các trục đường với trị giá 7 triệu đồng và giúp 10 ngày công hướng dẫn các hộ gia đình phát triển sản xuất nông nghiệp.

Huyện Bố Trạch là địa bàn rộng, dân cư đa dạng, trong đó có 921 hộ, với 4.044 khẩu đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống. Nhằm cụ thể hóa Nghị quyết số 06-NQ/TU của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh về tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy đảng đối với hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và địa bàn khó khăn, Ban Thường vụ Huyện ủy Bố Trạch đã phân công 22 xã, thị trấn trong toàn huyện giúp đỡ 22 bản đồng bào dân tộc thiểu số tại 4 xã, thị trấn (xã Thượng Trạch, xã Tân Trạch, thị trấn Nông trường Việt Trung và thị trấn Phong Nha) với các việc làm cụ thể, bước đầu đạt hiệu quả thiết thực. Theo đó, các xã, thị trấn trên địa bàn huyện được phân công sẽ đồng hành cùng các bản trong phát triển kinh tế, tham gia tuyên truyền, vận động Nhân dân, hỗ trợ tổ chức các hoạt động văn hóa - xã hội, thể dục, thể thao và tham gia giữ gìn an ninh trật tự, củng cố hệ thống chính trị tại các bản,...

Sau thời gian gần một năm triển khai thực hiện, đến nay toàn huyện đã xây được 22 mô hình dân vận khéo “Mỗi xã giúp mỗi bản”, đưa lại hiệu quả thiết thực. Từ đầu năm 2022 đến nay, ngoài các hoạt động tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với Nhân dân, hướng dẫn đồng bào các dân tộc thiểu số cách thức xây dựng các mô hình sinh kế, từ các nguồn lực xã hội hóa và sự đóng góp của cán bộ, công chức, người lao động, các xã trên địa bàn huyện Bố Trạch đã trực tiếp thực hiện được 65 công trình, phần việc, với tổng kinh phí trên 1,85 tỷ đồng (gồm hỗ trợ xây dựng 12 công trình nước sạch; sửa chữa 1 nhà sinh hoạt cộng đồng; trao tặng 150 bộ đèn năng lượng mặt trời; làm 554m

đường giao thông nông thôn; hỗ trợ 44 mô hình sinh kế và hỗ trợ các hoạt động thể thao,...).

Với phương châm công tác “bản cần gì, xã giúp nấy”, các xã đảm nhận thực hiện các mô hình “Dân vận khéo” đã tổ chức các đoàn công tác về tận các bản để tiến hành khảo sát thực trạng, nắm bắt nhu cầu thực sự của người dân để có các giải pháp “Dân vận khéo” cụ thể, đạt hiệu quả thực sự. Nổi bật, như cán bộ và đảng viên xã Đồng Trạch đã tiến hành khảo sát tại bản Coóc, xã Thượng Trạch và trao tặng 1 công trình đường điện chiếu sáng, kinh phí trên 87 triệu đồng; hỗ trợ sửa chữa 1 điểm trường thành nhà sinh hoạt cộng đồng, kinh phí 583,3 triệu đồng (tổng kinh phí đã hỗ trợ trên 586 triệu đồng). Xã Đại Trạch đảm nhận xây dựng mô hình “Dân vận khéo” tại bản 39, xã Tân Trạch, đã hỗ trợ làm đường giao thông nội bản trên 96 triệu đồng và trao tặng các phần quà cho các hộ gia đình đồng có hoàn cảnh khó khăn (tổng kinh phí thực hiện trên 109 triệu đồng). Xã Trung Trạch đã tổ chức khảo sát tại bản Njư, xã Thượng Trạch, trực tiếp trao tặng 12 suất quà, trị giá 3 triệu đồng; hỗ trợ xây dựng chuồng chăn nuôi gia súc trị giá 10 triệu đồng; hỗ trợ giống lợn, các loại giống rau màu, giống cây ăn quả, phân bón và các dụng cụ sản xuất trị giá gần 10 triệu đồng,... (tổng kinh phí đã hỗ trợ trên 88,6 triệu đồng). Xã Thanh Trạch đã khảo sát tại bản Bụt, xã Thượng Trạch và hỗ trợ xây dựng hệ thống mái che, bồn chứa nước và cổng điểm trường mầm non,... (tổng kinh phí đã hỗ trợ trên 104 triệu đồng),... Các xã, thị trấn khác tham gia xây dựng các mô hình dân vận khéo “Mỗi xã giúp mỗi bản” cũng đã có nhiều công trình, phần việc cụ thể tại các bản vùng đồng bào dân tộc thiểu số, thực sự đưa lại hiệu quả thiết thực, có sức lan tỏa mạnh mẽ không chỉ trong phạm vi huyện Bố Trạch mà đã thực sự trở thành kinh nghiệm quý giá để các huyện khác trên địa bàn tỉnh Quảng Bình học tập, làm theo. Phát huy những kết quả đã đạt được năm 2022, bước sang năm 2023, các xã, thị trấn tham gia thực hiện mô hình dân vận khéo “Mỗi xã giúp mỗi bản” quyết tâm phấn

đầu thực hiện trên 40 công trình, phần việc cụ thể, với tổng kinh phí dự kiến gần 1,9 tỷ đồng.

Từ kinh nghiệm, cách làm của huyện Tuyên Hóa và huyện Bố Trạch, thông qua sự hướng dẫn của Ban Dân vận Tỉnh ủy, đầu năm 2023, một số địa phương, đơn vị trên địa bàn tỉnh Quảng Bình đã tiến hành nghiên cứu, khảo sát và triển khai việc xây dựng các mô hình “Dân vận khéo” ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số, phân công các cơ quan, đơn vị cấp huyện và các xã, thị trấn phụ trách giúp đỡ các bản cụ thể.

Ban Thường vụ Huyện ủy Lệ Thủy đã ban hành Thông báo số 332-TB/HU, ngày 2/2/2023 phân công trách nhiệm cho Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội cấp huyện đảm nhận xây dựng các mô hình phát triển kinh tế - xã hội tại 6 bản thuộc các xã miền núi Lâm Thủy, Ngân Thủy và Kim Thủy, nhằm giúp đỡ xây dựng các bản nông thôn mới trong thời gian tới.

Ban Thường vụ Huyện ủy Quảng Ninh cũng đã ban hành Kế hoạch số 72-KH/HU, ngày 17/2/2023 về thực hiện mô hình “Dân vận khéo” giúp các bản trên địa bàn hai xã miền núi Trường Xuân và Trường Sơn. Theo đó, Ban

Thường vụ Huyện ủy Quảng Ninh đã phân công 12 phòng, ban, đơn vị cấp huyện phụ trách giúp đỡ 5 bản khó khăn nhất của xã Trường Sơn và 1 bản của xã Trường Xuân; phân công 13 xã, thị trấn phụ trách giúp đỡ 13 bản 2 xã miền núi Trường Xuân và Trường Sơn, với 9 nội dung công việc cụ thể để thực hiện các mô hình “Dân vận khéo”,...

Có thể nhận thấy, việc đổi mới nội dung, phương thức công tác dân vận tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Quảng Bình bước đầu đã thực sự mang lại hiệu quả thiết thực. Chính những việc làm “Dân vận khéo” hết sức cụ thể, thiết thực đó đã góp phần quan trọng làm thay đổi nhận thức, ý thức và trách nhiệm vươn lên thoát nghèo trong đồng bào các dân tộc thiểu số trên địa bàn, từ đó động viên, khuyến khích các hộ gia đình tham gia đóng góp xây dựng nông thôn mới, xây dựng đời sống văn hoá tiến bộ, hạn chế và loại bỏ dần những hủ tục lạc hậu, phát huy những giá trị truyền thống, phong tục tập quán tốt đẹp của đồng bào các dân tộc thiểu số, góp phần xây dựng các xã vùng miền núi trên địa bàn tỉnh Quảng Bình sớm về đích nông thôn mới ■

CHUYỂN ĐỔI CƠ CẤU... (Tiếp theo trang 20)

KN-KN tỉnh Quảng Bình cho biết: Để từng bước tạo thương hiệu mít ruột đỏ Quảng Bình và xây dựng sản phẩm OCOP của địa phương, nâng cao giá trị cho sản phẩm, năm 2023, Trung tâm KN-KN tỉnh sẽ hướng dẫn, hỗ trợ gia đình ông Diệm chăm sóc thâm canh mít ruột đỏ theo hướng hữu cơ; đồng thời, dán tem truy xuất nguồn gốc, mã quét QR trên sản phẩm.

Chuyển giao kỹ thuật trồng giống dứa xiêm tại vùng có nguy cơ nhiễm mặn hay trồng mít ruột đỏ trên những vùng trồng cao su, gò đồi kém hiệu quả cho nông dân trên địa bàn Quảng Bình nhằm nâng cao hiệu quả sản xuất, tăng thu nhập trên một đơn vị diện tích, góp phần thực

hiện mục tiêu tái cơ cấu ngành nông nghiệp ở địa phương; nâng cao hiệu quả sử dụng đất, hạn chế việc bỏ hoang, bảo vệ môi trường và thích ứng với biến đổi khí hậu. Giám đốc Trung tâm KN-KN tỉnh Trần Thanh Hải cho biết thêm.

Đưa những cây trồng mới, thích ứng với biến đổi khí hậu, đó là cách giúp người nông dân gắn bó và làm giàu một cách bền vững trên đồng đất của mình. Bên cạnh việc áp dụng các tiến bộ kỹ thuật, phương pháp canh tác thân thiện với môi trường, thì vấn đề chuỗi liên kết, hay nói cách khác là đầu ra sản phẩm phải được các địa phương và đơn vị tính đến khi nhân rộng thành vùng trồng tập trung ■